

3 zlata

pravila za kupovanje.

1. Zahtevaj vedno najboljše, posebno tedaj, ako je ceneje kot slabše stvari.
2. Pazi pa vedno, da v resnici to dobiš, kar zahtevaš.
3. Kadar kupuješ MAGGI-JEVE kocke za govejo juho, prepričaj se, ako nosi vsaka kocka ime MAGGI in varstveno znamko zvezdo s križcem; kajti MAGGI-JEVE kocke po 5 vin. so najboljše.

398

„Poetovia.“

Kakor znano se je ustanovila v Ptujju pod predsedstvom župana in poslanca Jos. Ornič družba „Poetovia“, ki hoče največje električno podjetje v Avstriji in sploh eno največjih v celi Evropi uresničiti. C. kr. namestništvo v Gradcu podelilo je tej za naše gospodarske razmere velevažni družbi pravico za izrabo vodnih moči Drave od Ptujja do Ormoža in to za 90 let.

Mi smo o stvari že mnogo pisali; sicer pa je vsled burne agitacije gotovih nasprotnikov gospodarskega napredka proti „kanalu“ itak širši javnosti znana. Danes hočemo glede tega podjetja še nekaj podatkov objaviti; kajti danes je to podjetje tako rekoč zasigurjeno.

Grè se tukaj za najspodnejši, na vodi najbogatejši in čez 30 kilometrov dolgi del Drave, ki se vije skozi dravsko polje.

Koncesija temelji na načrtu švicarskega inženerja g. Spsychinger. Dva kilometra pod mestnim mostom v Ptujju se bode normalno k smeri reke zgradilo oporo (Schützenwehr). Potem se zgradi kanal, ki je odmerjen za 260 sekundnih kubičnih metrov vode. Ta kanal vodi k dvema naravnima stopnicama (Gefällsstufen), kjer se nameravajo ustanoviti centrale električne moči. Padanje za izkoristiti (Nutzgefälle) znaša pri prvi vedno 15½ metrov, pri drugi pa od 8½ do 10 metrov. Drugo stopnico se zgradi le po potrebi porabe moči; vsled tega je namera-

van tudi ozki jarek za izpraznjenje med obema centraloma.

V teh dveh centralah moči se postavi po 7 večkratnih Francis-turbin na ležeči „veli“ z neposredno prikuplanim generatorjem. Te združene turbine porabijo po 42 kubičnih metrov vode; izdelujejo pa po 6 600 PS (konjskih moči) oziroma po 4160 PS. Tudi se uresniči v vsaki centrali kot rezervo po en agregat. Največje in 8 mesečno delo prve centrale znaša 39 000 PS, ono druge centrale pa 25.600 PS, skupaj torej 65.000 PS. Poleg tega se postavi pa še v vsaki centrali t. z. „Erreger-turbine“, katerih delo v tem ni vračunano. Kér znaša dolgot kanal pred prvo centralo moči 10-6 kilometrov, ona med obema centraloma pa 7-8 kilometrov, je profil kanala tako velik, da se zamore vodo akumulirati in se torej lahko na čas največje potrebe okroglo 10.000 PS za „Spitzendeckung“ med 4 urami prenese.

Generatorje projektirajo avstrijske Siemens-Schuckert-fabrike za mašinsko „spannung“ 10.000 voltov; torej bi imel električni tok, prosto peljan, za 110 000 voltov „spannung“.

Poraba toliko moči v bližini tega velikanskega podjetja je seveda izključena. Vsled tega se misli celo podjetje kot „Überlandzentralo“ za vso Štajersko in za na industriji najbogatejši del Nižje Avstrijske. V načrtu je zaradi tega tudi postavljena glavna daljna napeljava (Hauptfernleitung) v dolgoti 240 kilometrov. Velikanske pokrajine, ki so danes še skoraj brez vsake električne preskrbe, bodejo zdaj temu modernemu napredku odprte. Dokazano je že, da je za moč prve centrale dovolj potrebe, da torej podjetje ne visi več v oblakih.

Tako velikanskemu podjetju se v Avstriji doslej še ni koncesije podelilo. Vsi avstrijski finančni krogi, vsa tehnika in gospodarski strokovnjaki gledajo danes na ta načrt, ki vsebuje tako velike ideje in odpira celi deželni tako lepo bodočnost.

Skupni troški za vse zgradbe prve stopnice, za koncesijo, načrt, kupljena zemljišča, električne nabave, leitunge in štacije (samo brez parnih rezerv, kèr se lahko že obstoječe izrablja) znašajo okroglo 20 milijonev kron; troški za vsako konjsko moč bi prišli torej po končani zgradbi na 500 kron. Ta cena je sama ob sebi razmerna že jako nizka, pa se bode pri zgradbi druge stopnice še znižala. Pod takimi ugodnimi pogoji se bode podjetje pač krasno razvijalo.

Kako nepopisne koristi pa bode naši spodnje-štajerski deželi in njenim prebivalcem doneslo, kako imenito se bode naše gospodarstvo razvijalo, to smo že popisali, v kolikor se sploh da popisati. Kdor zna danes misliti, ta mora to veliko idejo z največjim veseljem pozdraviti!

Dopisi.

Sernaški vrh. Dne 13. avgusta 1912 je nas jako toča padala; v par minutah je gozdna pridelke črez polovico vzela; tudi na haji napravila mnogo škode.

Sv. Urban pri Ptujju. Dne 13. t. m. dirja je pri nas huda nevihta, ki je tudi točo pradelala. Gorice so letos prav lepo trgateg obetala. Toča je napravila mnogo škode.

Hum pri Ormožu. Danes dne 14. avgusta 1912, polu 7. uri zvečer prišla je čez Hum in okolice huda nevihta. Istotako je divjala prav močno toča, ki je zlasti polja, njive in vinograde hudo poškodovala. Točino zrnje je bilo do štiri centimetrov veliko. Škoda je prav velika.

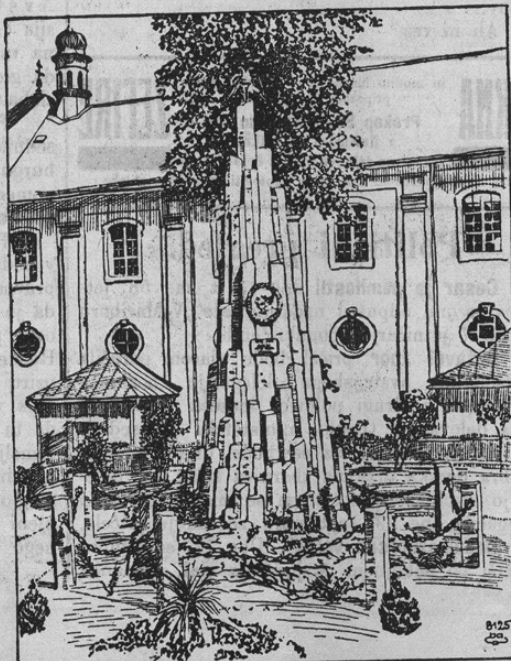
Neuhaus-Doberna, dne 14. avgusta 1912. Že par dni sem se je pri nas opazovalo stalno padanje barometra. Tudi dne 14. t. m. bilo občutljivo hladno. Ponoči je močno deževalo. Proti poldnevu opazilo se je na vzhodnem nebu veru črne oblake. Eno uro pozneje pa je divjala nevihta. V velikem viharju padala ojastra toča v velikosti lešnika. Vkljub temu je trajala toča le dve minuti, uničila je tudi skoraj vso žetev. Hudo poškodovani so tudi nogradni, ki so itak že vsled trsnih bolezni mnogo trpeli. Tudi v prihodnjem letu bode v tej toči tega malo pridelka. A tudi sadje, hmelj in vinska setev je močno poškodovano. Bog ali se nas bodejo merodajni činitelji usmilili. Na naše poslance se seveda ne moremo nadejati, kajti ti imajo preveč s politično karnarjati opraviti in se ne brigajo za gospodarsko revščino.

Ljutomer. Slavno uredništvo! Naznanim vam da smo bili mi v Ljutomeru, v Noršincih, hudo proti Cvenu v sredo dne 14. t. m. jako hudo vsled toče poškodovani. Hajdna je deloma in polnoma uničena, koruza raztrgana in pobita. Tudi drugo silje jako poškodovano. Nekateri sosedniki so zoper točo zavarovani, večidel nič, ker res kmetu ni mogoče, da bi se ponovno zavaroval. Kje je poslanec Roškar? Ali ni zdaj v teh hudih časih revščine res ne pomisliti na zavarovanje? Prizadejte se!

Sv. Lenart slov. gor. Dne 17. t. m. vrtilo se je za nemško in slovensko šolsko deželno sarska maša. Seveda se je tudi cesarsko pesniško slovenski otroci so jo peli slovensko, nemški pa seveda nemško. Bila je le edina razlika, da so otroci iz nemške šole mnogo boljše peli. Zbog toče morali prvaške hujškač videti! Ko vse vstalo in je iz stoterih otroških grl kraljevskega nadučitelja vsa bleda od jeze odšla. Ko je bila v cerkev prišla, zmohila se je od glave z žegnano vodo in je pokleknila pred krat pred vsakim oltarjem. A vun je prišla k treje; skoraj bi v cerkveni klopi svojega malotročiča pozabila. Tudi žena nekega cesarskega nika ni hotela cesarske pesmi poslušati; za pa pusti svojemu možu cesarski kruh jesti? Ženska je imela celo predrznost, da je med petjem cesarske pesni, ko so vsi drugi in s tem vladarju čast izkazali. . . . Ja ma pa toliko razburjenja? Saj nemški otroci navadno šolsko mašo tudi vedno slovensko poslušajo. Ali so prvaški hujškači gospodarske cerkve? Koliko nemščine se pa učijo v utrastišni šoli, ako otroci niti nemške cesarske pesni ne znajo? Pa še nekaj. Ko je pred kratki prišel dehand od sv. Ane k izkušnji v veroučitelje frfotale so raz cerkvenega turma tri velike stave. Ko pa je naš ljubi stari cesar svoj njo dan praznoval, ni bilo na turmu nobene stave. Ali ni to čudno? Čudimo se le, da kmeti sploh ni petja cesarske pesmi prepovedano.

Zanimivi cesarjevi spomenik.

Preteklo nedeljo se je zopet po celi državi praznovalo rojstni dan našega vladarja; zopet se je pokazala globoka ljubezen, s katero se zbirajo avstrijski narodi okoli prestola Franca Jožefa I. Ob tej priložnosti prinašamo sliko zanimivega cesarjevega spomenika, ki ga je pustilo zgraditi vojaško-veteransko društvo mesta Steinschönau na Češkem. Spomenik obstoji iz kamenitih obokov bazalta, ki se jih je dobilo ob t. z. »Herrenhausfelsenu.« Kamenje je 7-8 metrov dolgo in je tako sestavljeno, kakor se ga je v naturi našlo. Na sprednji strani te kamnite piramide je tabla z napisom, nad njo pa bronasta, izvrstno zadeta cesarjeva podoba. Na višku spomenika stoji avstrijski orel.

Das aus Basaltsäulen errichtete Denkmal in Steinschönau.

Zahtevajte
povsod
„Štajerca“

MOJA STARA

izkušnja me uči, da rabim za negovanje moje kože le šolsko perd-lilijino-mlečno milo od tvrde Bergman & Co. Tetschen a/E. Kos za 80 h se dobi povod.

Novice.

Male lumpe se obeša, velike pa se išča. Ravnokar se poroča, da se je prvaškega Hudnika pomilostilo. Kakor znano, bil je Hudnik načelnik tiste famozne „Glavne poselnice“, ki je napravila tako grozoviti

... je denarja od prvakov zaslepljenih vlo-
 zbir porabljal za svoj namen. Skupno z „na-
 stavitelj“ revizorjem Joštom je sleparil in napra-
 vil je 1½ milijona dolga. Zato sta bila dr.
 Jošt in Jošt vsak na 3 leta ječe obsojena. V
 kazenski ječi je Hudnik okroglo 1 leto sedel.
 Kaj so ga pomilostili. Ja, ja, kmetu bi se dru-
 gje godilo . . .

Panama-kanal. Kakor znano, gradijo Ameri-
 čani zdaj veliki Panama-kanal, ki bo Srednjo
 Ameriko prerezal in Atlantično morje z Velikim
 oceanom vezal. Prihodnje leto 1913 bo de-
 lo delovno delo moderne tehnike brzkone skon-
 čano. Skupaj dela na kanalu 33.000 delavcev.
 Čudno je, da se sprejme le delavce, ki ne
 pijejo opojnih pijač. Ker je v onih pokrajinah
 vroče, okrepčajo se delavci z ledeno vodo.
 Na med velikim številom teh delavcev ni skoraj
 nobenega bolnika.

Moda in lakota. Na Angleškem sklepajo
 postavo, ki se obrača proti bedastemu ubi-
 vanju ptice v svrhu dobave perja za ženske klo-
 kate. To bi bila pač jako pametna postava!
 Čim bolj babnice že res ne vedo, kaj vse bi
 v svoji „pinč“ dale. Za en tak klobuk, ki je
 obdoben že celemu vrstu ali menažeriji, in kate-
 gora bi ena krava imela celi teden za žvreti,
 črna cela vrsta koristne ptice svoje življenje
 preživi. Ni čnda, da prihajajo že iz raznih ko-
 njarij in pokrajin pritožbe, da je postalo to po-
 nujno, temveč mrčesja se zaredi; in čim več mr-
 česja je, temhitreje potrka lakota na naše okno.
 Kaj ko bi se te babnice navadile na svojih klo-
 katih majkebre, gosnice, polže, ptičji lim in
 druge škodljivce nositi? Potem bi modistovke
 svoj obnem koristno delo storile!

Iz Spodnje-Stajerskega.

O toči v Halozah se nam še poroča: Kar
 je predzadnja toča pustila, to je toča z dne
 1. t. m. popolnoma uničila. Zbijala je
 karavnost grozovito. Najbolj prizadeti so sledeči
 kraji: Maiberg, Tramborg, Vारेja, Kri-
 stova, Pependorf, Rodinsberg, Karovca,
 Markeldorf nadalje najbližja
 okolica, kakor Podvinca, Kicerje
 in Städtberg. Strokovnjaki pravijo, da znaša
 prizadeta škoda več milijonov
 kron. K sreči pa je toča le imenovane kraje
 zadela, tako da je v splošnem za Halozo
 vendar še precej dobro vinski trgatav pričako-
 vati. Okrajni načelnik in poslanec Ornič je
 takoj telegrafično vse potrebne korake storil, da
 se preskrbi za nesrečne posestnike izdatno pod-
 ročno od države, ki mora v tako resnem trenutku
 tudi za vlogo ljudstvo skrbeti.

Naš preljudi Miha Brenčič je svoj čas žrebec
 jahal in pravijo, da je imel pri jahanju žrebecv
 več drugih živih bitij mnogo sreče; baje ga celo
 bole niso nikdar iz sedla vrgle. A odkar je
 poslanec postal, opustil je jahanje in kakor ka-
 nalen Korosec nameraval se je tudi „kolega“
 Miha v avtomobilu voziti. Pa doma ima le en
 avtomobil“ in s tem so ravno gnoj vozili. Zato
 je kupil Mihče železnega konjička — „bicikl.“
 Na jahanju je zadnjič tega konjička ter se peljal
 proti Spublju. Pozabil je pa eno: po „biciklu“
 mora se mora človek naučit, to mora človek
 znati; to ni tako lahko kakor poslaniška služba,
 ki jo prevzame lahko vsak puhloglavc, pa če-
 rav sliši majkebre kvadrilo plesati ter planke
 žigati. „Bicikl“ je svojeglaven konjiček. In,
 — Miha vozi tja proti spuheljski rezidenci —
 ni in vozi in — nakrat povozi neko vlogo
 smetico . . . Pri navadnem človeku bi se reklo,
 da je preneroden in da je presneto lahkomišeln,
 da se uči voziti po cesti, kjer je polno ljudi.
 Poslanec se kaj takega ne sme reči; poslanec
 ima pravico, da se celo v zbornici na glavo po-
 varja; zakaj je torej ne smel po cesti „kozol-
 ni“ in „žive hraste“ delati? Le eno bi Mihčetu,
 da iz prijateljskega nagiba, priporočali: naj
 sama sam kar hoče, ali po trudnih hrbtih vbojih
 kmetič naj ne vozi „bicikl“ . . .

Napredna zmaga. V Hočah vršile so
 po 9 letnem odmoru zopet volitve v cerkveno-
 kmetični odbor. H glavni fari hoški spada
 šest občin, katerih predstojništva so se imela
 volitve udeležiti. Politikuja znana duhovščina
 se seveda z vsemi močmi agitirala, da bi odbor
 zopet v klerikalne roke dobila. A napredni naši

možje so bili edini in trdni in tako smo vkljub
 vsej prvaški hujskariji s 7 glasovi večine (pri
 71 volilcih) zmagali. Nasprotniki so seveda
 grozno potrti, ker se jim je zdaj tudi ta trd-
 njava porušila. A med prebivalstvom vlada splošno
 veselje, ker ljudje vedo dobro, da bo de ta od-
 bor v naprednih rokah najbolj napredoval. Iz-
 voljeni so bili gg.: Martin Puckl, občinski pred-
 stojnik v Rossweinu, Paul Wernig, posestnik
 v Spodnjih Hočah, Mihael Gratschitsch,
 posestnik v Pivoli, Franc Anz, občinski pred-
 stojnik na Pohorju, Joh. Schuretz, občinski
 predstojnik v Bohovi. Za načelnika so izvolili
 g. Paula Wernig. Čestitamo vrlim našim so-
 mišljenikom nad lepo zmago!

„Čukarija“ v Slivnici in v sosednih občinah
 kaže vedno žalostnejše pojave. Glavno „zaslugo“
 za sramotne skandale te pokvarjene mladine gre
 seveda znanemu fajmoštru Muršecu iz Frama.
 Ta mož v svoji divji zagriženosti vedno in povsod
 pozablja, da bi mu morala biti prva skrb
 krščanska ljubezen. On pozna le sovraštvo, grdo
 pagansko sovraštvo do noža. Čudimo se njego-
 vemu pogumu, da si upa stopiti s tem sovraš-
 tvom v srcu pred oltar tistega Boga, ki je za-
 povedal, da se mora celo sovražnike ljubiti . . .
 Svoj čas so duhovniki mladino učili, naj se ponoči
 ne klati okoli in naj se vadi v lepih čed-
 nostih. Danes pa peljejo politični dukovniki
 sami zaslepljeno mladino v krčme in k plesu,
 na pretep in na ponočevanje. Veliko hujskarije
 se godi tudi v gostilni zagriženega klerikalca
 Miha Lesjaka. Tam se je vršil pred kratkim
 shod, na katerem je „govornik“ kričal, da so
 zdaj „vse Nemce pohrustali.“ In Jožefu Dobaj
 se je to tako dopadlo, da se je krohotal in z
 rokami ploskal, kakor da bi se mu bilo zme-
 šalo. Ponoči so se že kazali sledovi tega hujs-
 kanja. Ko se je komaj šoli odrasla mladina po
 „teatru“ paroma vračala domu, pričeli so pri
 neki napredni gostilni nesramno tuliti in celo
 kamenje metati. In župnik Muršec je bil med
 njimi, on je vidil in slišal vso to lumparijo, on
 se je celo kregal nad odraslimi ljudmi, ki so
 se nad tem pobalinsko-čukarskim škandalom
 zgražali. Lep duhovnik to, kaj? No, s takimi
 smrkolini, ki se redijo še od očetovih žuljev, se
 ne boče slovensko narodnjaštvo rešilo. Na vsak
 način pa se boče morala enkrat oblast pobri-
 gati za to hujskarijo, ki jo povzroča Muršec
 s svojo pokvarjeno mladino. Tako daleč še
 menda nismo na Spodnjem Štajerskem, da bi
 za ušesmi mokra „čukarija“ nasilja izvrševala.

Balon v Mariboru. Preteklo nedeljo izpustilo
 je društvo za zrakovlovstvo na Štajerskem v Ma-
 riboru svoj balon „Erzherzogin Margarete.“
 Vožnjo je vodil hauptman pl. Hoffory, inženir

Hanson, njegova soproga Sofie Hanson in pro-
 fesor Wittek. Vožnja je bila izvrstna in se je
 balon vstavlil v Fürstenfeldu, kjer so udeleženci
 brez vsake nezgode popolnoma zadovoljni iz-
 stopili. Na tisoče prebivalcev je seveda to zani-
 mivo vožnjo opazovalo.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic (*) so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamo-
 vani z zvezdico (**) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**)
 pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 24. avgusta na Laškem**; v Teufen-
 bachu**, okr. Neumarkt; pri Sv. Petru, okr.
 Oberwölz; v Brežicah (svinjski sejem). Dne 26.
 avgusta na Bregu pri Ptuj**; v Ribnici*, okr.
 Marenberg; v Ilzu, okr. Fürstenfeld; v Ljub-
 nem**, okr. Gornjiograd; v Lipnici*. Dne 27. av-
 gusta v Ormožu (sejem s ščetinarji) Dne 28.
 avgusta v Stainzu**; pri Sv. Ani am Aigen,
 okr. Fehring; v Fürstenfeldu**; v Fernitzu*,
 okr. Graška okolica; pri Št. Janžu pri Herber-
 steinu, okr. Pöllau; v Voraui; pri Sv. Trojici v
 Slov. Gor., okr. Sv. Lenart v Slov. Gor.,
 v Svičini, okr. Maribor; v Imenem
 (sejem s ščetinarji), okr. Kožje; v
 Ptuj (sejem s ščetinarji); v Mariboru*. Dne
 29. avgusta v Pasterwaldu, okr. Oberzeiring;
 pri Sv. Tomažu**, okr. Ormož; pri Sv. Petru
 ob Ottersbachu**, okr. Cmurek; na Muti**, okr.
 Marenberg; v Žalcu**, okr. Celje; na Bregu pri
 Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu (sejem s šče-
 tinarji); pri Sv. Filipu, okr. Kožje. Dne 30. av-
 gusta v Kirchbergu ob Rabi**, okr. Feldbach;
 v Poličanah**, okr. Slovenska Bistrica; na Haj-
 dini*, okr. Ptuj; v Rogatcu (sejem s ščetinarji);
 v Gradcu (z zaklano klavno živino). Dne 31.
 avgusta v Konjicah*; v Brežicah (svinjski sejem);
 v Predlitzu**, okr. Murau. Dne 1. septembra v
 Semriachu, okr. Frohneiten; v Hiefau, okr.
 Eisenerz; na Žigarskem vrhu, okr. Sevnica; v
 Liezenu; v Št. Ilju v Slov. Gor., okr. Maribor.
 Dne 2. septembra v Obdachu; v Fisch-
 bachu**, okr. Birkfeld; v Arnočah, okr. Šoštanj;
 v Murau*; v Ternovcih**, okr. Ptuj; v Slove-
 njem Gradcu**; v Zrečah**, okr. Konjice; v
 Marija Tinskem**, okr. Šmarje pri Jelsah; v
 Donnersbachu**, okr. Irding; v Gabersdorfu**,
 okr. Lipnica; v Ormožu*; v Celju*. Dne 3. sep-
 tembra v Fernitzu, okr. Graška okolica; v Rad-
 gonji*; v Račjem*, okr. Maribor (tudi konjski
 sejem); v Ormožu (sejem s ščetinarji). Dne 4.
 septembra na Ptuj (konjski in govejski sejem,
 ter tudi sejem s ščetinarji), okr. Kožje; v Vuh-
 redu*, okr. Marenberg; v Lučanah (sejem z dro-
 bnico), okr. Arvež. Dne 5. septembra na Bregu
 pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu (sejem z
 rogato živino in konji.) Dne 6. septembra v Št.
 Pavlu v Sav. dol., okr. Celje; v Gradcu (z za-

**Kruppova stolet-
 nica.**

Te dni je praznovalo velikansko
 fabrično podjetje družine Krupp,
 ki je največje na Nemškem in eno
 največjih sveta, svojo stoletnico. Kakor
 znano, nahaja se to veliko pod-
 jetje v Essenu. Ob priliki stoletnice
 vršile so se večje slavnosti in je pri-
 šel kot gost tudi nemški cesar sam.
 Ustanovil je to fabriko pred 100 leti
 Friderik Krupp, ki je bil l. 1707 ro-
 jen. Začel je čisto z malim; tudi ni
 imel mnogo sreče s svojo malo fa-
 briko za vlitje jekla in svojim kladi-
 vom. Umrl je l. 1820. Njegova vdova
 in njegovi sinovi so fabriko naprej
 vodili; ali šele ko jo je l. 1848 Alfred
 Krupp prevzel, se je krasno razvila.
 Alfred začel je zlasti izdelovati nove
 topove (Hinterladgeschütze), ki jih
 je izpopolnil in izboljšal Kruppovi
 zistem kanonov je danes podlaga
 skoraj vseh svetovnih artiljerij. Firma
 je doslej oddala na več kot 30 drž-
 zav okroglo 50.000 kanonov. Razven
 tega se je vedno izdelavalo velikans-
 ke kose vlitga jekla do 85.000 kil-
 tež. Za Alfredom prevzel je firmo
 Friderik Krupp, ki je l. 1902 umrl.
 On je podjetje jako razširil, Svetovno
 znan postal je pa tudi vsled svojih
 dobrodelnih zavodov za delavce. Ve-
 likansko podjetje in res velika skrb
 za delavce je temelj njegovega dela.

Zur Hundertjahr-Feier im Hause Krupp.

Po njegovi smrti se je podjetje spremenilo v akcijsko
 družbo, ki je imela že v prvem letu temeljnega kapitala
 za 150 milijonov markov. Velikanski razvitok tega nem-

škega industrijskega podjetja kaže, kako daleč lahko prid-
 nost z razumom dovedeta. Naša slika kaže poglavitne
 osebe Kruppove družine.

Stecken-
 an & Co.
 229

se izpu-

klano klavno živino); v Spodnji Polskavi (svinjski sejem), okr. Slovenska Bistrica; v Rogatcu (sejem s ščetinarji).

Šparkasa v Ljutomeru dovolila je iz letošnjega dobička v dobrodelne in občekoristne namene okroglo 900 kron.

Predkoncesijo za zgradbo lokalne železnice od postaje Radgona pa do postaje Ptuj so podaljša gg. dr. Kamniker, pl. Kodolitsch, pl. Neuweinsberg in poslanec Reiter v Radgoni.

Zaprl so v sv. Martinu pri Slov. Gradcu iz ječe pobegnelega Antona Kunšič, ki je tam razne tatvine izvršil.

Iz podstrešja padel je v Pameču posestnikov sin Pavel Cesar. Padel je na mlatilni stroj in koso ter se jako težko ranil.

Mačka požigalka. V Slov. Bistrici se je vnela pri peči domača mačka posestnika Skerbiš. Pobegnula je v hlev in tam zažgala. Nastali ogenj je vpepelil hlev z vso krmo in hišo. Gasilci in dragonci so omejili ogenj, ki je bil za celi spodnji del mesta nevaren.

Kolo ukradel je v Mariboru 17 letni natak Karl Ravšel; kolo je vredno 240 kron.

Otroci zažgali. V Gorici pri gradu Marienberg so se igrali otroci z užigalicami. Nastal je ogenj in vpepelil gospodarsko poslopje ter napravil za 2000 kron škodo.

Zaplenili so v Mariboru več svinj špeharja Blatnika iz Orehovca. Blatnik menda kar iz navade bolane svinje kolje ter to pokvarjeno meso prodaja.

Trebuh preparal je z nožem delavec Franc Strmšek iz slovenje-bistrškega okraja posestniku Jakobu Kohne ter ga s tem smrtnonevarno ranil. Ubijalca so zaprli.

Požigalec. Orožniki so zaprli posestnika Florijana Lamprecht v Spodnjih Lašah pri Konjicah, kjer je na sumu, da je svoje lastno posestvo zažgal.

Rešitev. V Savinji se je kopalo več otrok, med njimi tudi hčerka organista Roza Brvar. Ta je prišla pregloboko v vodo in bi gotovo utonila, ako bi ne splaval gimnazijec Aleks. Rischner za njo. Ta ji je življenje rešil.

Strela udarila je v Lendorfu pri Celju v hlev posestnika Mihe Mutec. Ubila mu je dva konja v vrednosti 1200 kron. V hlevu bilo je tudi zrebe, ki je ostalo nepoškodovano. Tudi je pričel hlev goreti, a gasilci so ogenj hitro zadušili.

Huda je posestnica Marija Trobiš v Teharjih. Zadnjič je svojega moža najprej z lopato pretepla, potem ga pa tako ob tla vrgla, da je bil hudo ranjen.

Gluhonemi požigalec. 10 letni gluhonemi sin kočarja Jazbinšek v Presičnem pri Kozjem je v odsotnosti starišev zažgal slamo v kleti. Ogenj se je hitro razširil in je celo hišo vpepelil. Vse je pogorelo, edino živino so rešili.

Detomor? V Licenci pri Konjicah so zaprli kočarjevo hčerko Uršo Repnik, kjer je baje svojega novorojenega otroka umorila. Ona se sicer izgovarja, da je bila pri porodu nezavestna. Preiskava bo de že resnico dognala.

Nezgod. V Radgoni je omotila strela neko gospo Mörth. Ko je prišla zopet k zavesti, dišala je po žveplu. V stanovanju in na hiši ni strela prav nobene škode napravila.

Kolo ukradel je neznan tat učencu Uranz v Celju.

V pijanosti se hlapec Janez Mavc v celjski okolici v ključni signalom ni hotel nekemu avtomobilu izogniti. Bil je vsled tega povožen in težko ranjen.

Utonila je v Polzeli pri kopanju v Savinji 7 letna hčerka čuvaja Stamol. Mrlička so potegnili iz vode.

Ogenj. V Rotweinu je pričelo goreti v gospodarskem posloppju posestnika Orešnika. Ogenj se je vsled naložene krme hitro razširil in je vpepelil poslopje ter sosedno hišo posestnika Fašinga. Škoda je velika. Gasilci iz Rotweina,

Rosswaina in Pobrža so ogenj omejili. K sreči tudi ni bilo viharja.

Stari švind. Krojač Skvorc v Mariboru hotel je svoje kolo nekemu neznanцу prodati. Neznaneec se je „za poizkušnjo“ na kolo vsedel in se odpeljal proti Teznu; prišel pa seveda ni več nazaj. Kolo je že staro a dobro (Freilauf, Rücktrittbremse, zadaj Gebirgsmantel; pedal na levi in Lenkstange na desni strani sta nekaj poskodovana). Tat je 30 let star. Kdor zasači tata, ki bo skušal gotovo kolo prodajati, naj to naznani krojaču Filipu Škvorc pri g. Folger, Maribor, Kärtnerstrasse. Dobil bode primerno nagrado.

Konj splašil se je v Mariboru vsled avtomobila. Kontrolor mlekarne Ganter je padel iz voza in bil težko ranjen.

Umor iz ljubosumja. V Studenicah pri Mariboru ustrelil je mizarski pomočnik Alojz Jurič svojo ljubico Marijo Karner. Ranil jo je tako težko, da je čez par dni v bolnišnici umrla. Potem je še sam sebi dvakrat v glavo ustrelil ter se takoj mrtev na tla zgrudil.

Surovež. Kurjač Kampuš v Celju napadel je pri neki veselici zakonska Potrpin, jima grozil s sekuro in vpil, da bode vse Nemce pobil. Od prvakov nahujskani ta surovež se bode imel pred sodnijo zagovarjati, kamor so ga odvedli orožniki.

V romarsko cerkev na gori Uršula pri Misljinu je udarila strela; razbila je več oken in poškodovala močno neki oltar. K sreči pa ni vžgala.

Iz Drave potegnili so v Tresternici mrliča 9 letnega Johana Lesjak, ki je pri kopanju v Mariboru utonil. — V St. Pavlu pri Preboldu so potegnili iz vode mrliča neke neznane okroglo 60 letne ženske.

Ukradel je neznan tat krčmarici Mariji Krenker v sv. Martinu 270 kron denarja.

Očeta pretepal je v klerikalnem kozjanskem okraju posestnikov sin Anton Uršič. Sedi so ga morali od nadaljnega pretepanja zadrževati. Klerikalna vzgoja!

Iz Koroškega.

Lepa napredna zmaga. Pri občinskih volitvah v Hohenturm so naši pristaši prav lepo zmago dosegli. V vseh treh razredih so napredni možje prodrli. V 3. razredu so imeli 18 glasov več kakor klerikalci. A tudi v 1. in 2. razredu so bili sami naprednjaki izvoljeni. S to zmago je zadnji klerikalec iz občinskega zastopa izginil. Klerikalni prvaki, zlasti oni iz Achanitza, so zamahnj kralji in agitrali. Nič jim ni pomagalo, — napredna koroška misel je zmagala. Čestitamo vrlim volilecem prav iz srca!

Ruden. (Prst božji). Piše se nam: V sredo dne 14. t. m. je divjala tukaj huda nevilnita. Toča je v Lindu in Mattheisu mnogim posestnikom vse poljske pridelke uničila. Vbogi kmetje so se zastojni trudili in trpijo prav veliko škodo. Je pač težko, biti kmet! Zdaj le še manjka, da nam pride zopet naš g. Volaučnik s svojim „prstom božjim“ na prižnico, kakor je to že enkrat storil, ko je toča nekemu naprednemu kmetu v labudski dolini vse zbila. Takrat ni imel g. fajmošter nič nujšega opraviti, kakor da je na prižnici kimal z glavo ter rekel, da je kmet kriv svoje nesreče. Pozabil je pa takrat fajmošter, da je istega dne ista nesreča tudi njegovga pajdaša, cerkvenega ključarja Jožefa Lamprecht p. d. Muharja na obžalovanja vredni način zadela. Ja, z glavo kimati in reči „vidite . . .“, kjer . . .“, to razume. Od tega bi lahko neka pridna, spoštovana vdova marsikaj povedala. Ko je namreč njen pridni, napredni mož brez zavesti na smrt čakal, zamogel ga je hitro poklicani fajmošter le še v zadnjo olje dati. Pri temu pa je obupano vdovo s svojim kimanjem in namigavanjem tako mučil, da se ga družina gotovo še danes spominja . . . Ljubi gospod

„igra“ direktor, bodite v času hude bede in sreče ravno tako prijazni, poljudni in ljubeznivi kakor v času svojega otročjega „kašperl“-

Ruden. (Po „igri“ jih trebuch Piše se nam: Ljubi „Šmirov“ dopisun in „renč“, da ste Vi v prvi vrsti prvaški hujša potem šele katoliški clovek, to Vam ni treba posebej omeniti. Kako slabi so bili „bitki“ in koliko so kostali, je znano. S vendar Vaš lastni pristaš g. Stampernik da ure niso mnogo vredne; in ure so bile najboljše od vsega. Groznja „toliko za se je prav klerikalna in kaže, da se hočete pripraviti. Zakaj pa v „Šmiru“ v prav klišaj ljubezni toliko psujete; zakaj ne popravite Vsak, ki to gnusno junjo „Šmira“ čita, si hoče misliti. Mesto „eden iz Gorenčev“ stalo je to da je „udeležanec.“ Ali ni bil to morda heilige Bue“?

Föderlach. Piše se nam: Prav čuden neki gospod tukaj pri nas, ki vživa v jama mnogo časti in je tudi najzagriženjši agitator za slovensko-klerikalno stranko. Ta gospod ne reč — krađe. Svoj čas je šele nekemu posestniku poljedelsko orodje ukradel. Zadnjič pa hotel zopet tesarjem sekuro ukrasti; a da so ga zasačili in pošteno obrali. Radovedni so koliko časa bode prvaška stranka še tega čudnega poštenjaka držala. Res smo radovedni, ali

Sv. Marjeta v Rožu. Piše se nam: Časa brezšeslom fajmoštra H r a b a postajajo vedno lepša. Hraba je hotel takoj po svojem dohodu od Marjeta obrniti. Potem je Božjo službo uredil, da jo ljudje ne morejo več obiskovati. Seveda ima Hraba tudi faro Apače oskrbeti, ta je veliko manjša in posebni vzrok mora biti da ravno to faro odklikuje. V sv. Marjeti se vkljub mnogo večjemu številu prebivalstva noma prva jutranja maša, v Apačah pa prva maša. To se pač ne more zahtevati, da bi ljudje iz tako velike fare, ki se raztega na ure daleč, maše ob 6. uri zutraj udeležili. To bi bilo to primerno menjati, kakor je to storil žalibog prerano umrl g. Anton Scherzer. Pa samo, da je Božja služba tako slabo urejena, župnik Hraba se upa tudi na tako veliki praznik, kakor je bil 15. avgust (Marijin nebov o b e f a r i b r e z m a š e p u s t i t i. Namesto da bi sv. mašo bral, šel se je raje na Visoko Bistrico sprehajati. Kaj neki je imel tam opraviti? Cerkev bi se brez njega tudi ne pobila. Ali je storil ta izlet morda le zaradi nekaterih prijateljev? No, Hraba, ako se Vam v tem dobri fari kakor je sv. Marjeta, ne dopade, potem le pojdite zopet na Visoko Bistrico, pa vedno! Zaradi Vaše krivde je bilo na ta praznik več kot 1000 ovčic brez Božje službe. Radovedno smo zopet na Vaše lažnive izgovore. Kajti znate lagati, dokazali ste večkrat pri sodni Hraba, ali imate še kaj vesti? Vaša prva besed ko ste prišli, je bila: Mir bodi med vami, prinesli ste nam le sovraštvo! Kaj pravi ob k temu? Ali ni več nobenega moža v Marjeti? Vprašati bomo morali knezoškofa, ali je Hraba pri nas za duhovnika ali pa za „Sommerfrühling“ G. župnan bi se lahko z občinskimi svetovalci knezoškofu podal in temu škandalu konec napravil. Ako bode Hraba še enkrat na praznik sv. mašo izpustil, dali mu bode „maršruto“ na Visoko Bistrico . . . Eden imenu mnogih.

Toča. Iz Dječš se nam poroča: Dne t. m. med 5. in 6. uro zvečer divjala je nas nevilnita, ki je prinesla tudi prav hudo škodo. Zlasti prizadeti so: Johannserberg, xerberg, Bösenort in Haimburgerberg. Vsa poljedelna setev je uničena. Škoda je neprecenljiva.

Št. Lips pri Rajneku. Piše se nam: Neizgovornost in nevarno zbolel je c. g. Franjo Švikarčič kr. brzojavnik v rezervi. Bog daj, da bi ta mož kmalo okreval, kjer mi ga vsi radi imamo in ga čudno pogrešamo. Vsi želimo zdravlje

Ali jo bomo našli?

Iščemo gospodinjjo, ki že ne uporablja Schichtovega mila! Hočemo ji pojasniti, da je zapravljalost, ako se perilo s slabim in vsled tega dragim milom uničuje.

